

Del compromís a la desvinculació corporal. Un enfocament sociològic plural de les dinàmiques, ruptures i permanències identitàries davant l'acceptació del perill en els esports a la natura

From engagement to corporal disengagement. A sociological and plural approach of dynamics, ruptures and permanencies of identity against the acceptance of danger in outdoor sports

Autor: **Guillaume Routier**
Facultat de l'Educació Física i de l'Esport (INEF)
Universidad Politécnica de Madrid (Espanya)

Directors: **Dr. Stéphane Héas**
Facultat de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (UFRAPS)
Université Rennes 2 (França)

Paraules clau: esport, risc, perillós, compromís corporal, identitat, reflexivitat, pluralitat

Dr. Bastien Soulé
Facultat de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport
Université de Lyon 1 (França)

Keywords: sport, risk, danger, corporal engagement, identity, reflexivity, plurality

Data de lectura: 19 de setembre de 2011

Resum

Desafiar o jugar amb la gravetat, explorar les profunditats i posar la seva resistència o simplement el cos a prova, competir amb els elements naturals tot freqüentant un ambient que és, *a priori*, hostil: tantes formes d'exposició al perill a través de l'esport que fascinen i intriguen alhora. Aquest treball és una exploració dels processos de compromís corporal i de la retirada, considerats en els seus aspectes epistèmics i empírics. Dues preguntes dirigeixen aquesta anàlisi: 1) com concebre el compromís corporal, a través del diàleg i la complementarietat entre els patrons d'intel·ligibilitat; 2) més específicament, com es converteix una persona practicant d'aquestes activitats i, per què de sobte, es decideix a abandonar?

L'anàlisi de trenta històries de la vida d'esportistes que participen en activitats de natura "de risc" posa en relleu el procés dinàmic de participació, permanència i retir. De la mateixa manera, si el compromís no sol ser el resultat de la casualitat, tampoc sorgeix d'una verdadera reflexió. De vegades, el compromís neix de l'experiència o de trobades inesperades o impredecibles. D'altra banda, aquest treball confirma els resultats d'altres estudis en relació amb les motivacions d'aquestes practicants: recerca de sensacions, d'autonomia, de rendiment, emulació subcultural, etc. Tanmateix, l'estudi difereix en què mostra com aquests patrons de participació, lluny de contraposar-se, s'articulen de manera sistemàtica i completa. Finalment, després de destacar el

paper crucial, als ulls de les persones enquestades, de l'autonomia i la responsabilitat, erigits a rang de verdadera ètica, se'n mostra fins a quin punt la retirada d'aquest tipus d'activitat és difícil. L'abandonament és un procés que es viu de manera diferent depenent de si la persona està preparada o no hi està.

Entendre el compromís corporal, en última instància, requereix una mirada més profunda en relació amb el cos, la cultura, el risc i la seguretat, l'autonomia i, més àmpliament, la responsabilitat. El compromís corporal constitueix així un suport que està en perfecta harmonia amb el seu temps: barreja, combina i, de vegades, oposa dinàmiques identitàries que es recolzen en les disposicions, la reflexivitat i les emocions.

Resposta psicofisiològica dels jugadors de bàdminton de nivell nacional i internacional en competició oficial

Psychophysiological response of National and International Badminton Players in Official Competitions

Autor: **Manuel Jiménez López**
Dept. de Fisiologia Humana i de l'Activitat Física i l'Esport
Facultat de Medicina
Universidad de Málaga (Espanya)

Director: **Dr. José Ramón Alvero Cruz**
Dept. de Fisiologia Humana i de l'Activitat Física i l'Esport
Facultat de Medicina
Universidad de Málaga (Espanya)

Paraules clau: efecte guanyador-perdedor, competició humana, motivació de dominància, diferències de gènere, testosterona, cortisol

Keywords: winner-loser effect, human competition, dominance motivation, gender differences, testosterone, cortisol

Data de lectura: 16 de desembre de 2011

Resum

Quan un esportista s'imposa als seus rivals pot obtenir prestigi i incentius i així incrementar la seva energia per afrontar nous reptes. Alguns autors suggereixen que la testosterona (T) es relaciona amb la motivació per a la recerca d'estatus social. Segons el model Biosocial, els vencedors mostren increments addicionals de T, mentre que els perdedors descensos temporals. Un component crític de la conducta competitiva és aconseguir estressar l'adversari, i per aquest motiu es va introduir el cortisol (C) en el model. En els estudis previs en l'àmbit de l'esport s'ha observat consistència amb el model en competicions amb un important component físic o intel·lectual. Els enfrontaments que se salden amb èxit (directe o vicariants) suggereixen relacions directes entre T i dominància en el gènere masculí. És important destacar que aquests resultats no han estat tan clars en el femení: només un estudi ha estat consistent en aquest gènere. No obstant això, hi ha nombrosos

estudis en laboratori que suggereixen patrons similars per a ambdós gèneres després d'administració aguda de T o com a conseqüència del resultat d'una competició.

En aquesta tesi doctoral s'ha explorat per primera vegada l'esforç fisiològic i la resposta neuroendocrina en competició oficial en jugadors de bàdminton d'alt nivell. S'han dividit tres estudis on s'han mesurat variables fisiològiques, psicològiques i neuroendocrines en els nivells competitiu nacional i internacional. L'estudi 1 ha caracteritzat la resposta fisiològica de 26 jugadors (12 femenins) en competició nacional; l'observació més important ha estat que hi havia patrons distintius de correlacions dependents del gènere: hi ha hagut una certa sincronia sota condicions equivalents d'exigència entre les respostes d'esforç fisiològic i experiència subjectiva en el gènere masculí, però no en el femení. L'estudi 2 ha analitzat si hi havia diferències de gènere en les respostes neuroendocrines

(T i C) de 41 jugadors (19 femenins) en competició nacional, i això suggereix l'evidència d'un patró de resposta neuroendocrina similar en ambdós gèneres dependent de la victòria o la derrota. Els increments i descensos en les concentracions de T salival han estat més marcats en el gènere masculí. L'estudi 3 s'ha basat en una anàlisi preliminar sobre la influència de la resposta del cortisol en despertar (CAR, *cortisol awakening response*) sobre els canvis en el T després de la victòria o la derrota en nou jugadors (quatre femenins) de nivell internacional. La CAR ha explicat més del 55 % de la variància en els canvis en el T producte del resultat, i suggereix que alts nivells de CAR es relacionen inversament amb el rendiment en aquest esport. La conclusió més important de la tesi és l'evidència d'una resposta consistent amb el model Biosocial en competició oficial de bàdminton en comparar els resultats en l'un i l'altre gènere.